

Brussel, 5 november 2019
(OR. en)

13349/19

SPORT 82
JEUN 112
SOC 698
EDUC 424
DOPAGE 23
COPEN 402
CRIMORG 140
DEVGEN 195
SUSTDEV 144

NOTA

van:	het secretariaat-generaal van de Raad
aan:	het Comité van permanente vertegenwoordigers/de Raad
Betreft:	Ontwerpconclusies van de Raad en de vertegenwoordigers van de regeringen van de lidstaten, in het kader van de Raad bijeen, over de bestrijding van corruptie in de sport - Aanneming

Voor de delegaties gaat hierbij de tekst van de ontwerpconclusies over de bestrijding van corruptie in de sport, waarover de Groep sport op 30 oktober 2019 overeenstemming heeft bereikt.

Het Comité van permanente vertegenwoordigers wordt verzocht de door de groep bereikte overeenstemming over de bijgaande tekst te bevestigen en deze toe te zenden aan de Raad (EJCS op 21-22 november 2019) zodat hij kan worden aangenomen en vervolgens bekendgemaakt in het Publicatieblad van de EU.

BESTRIJDING VAN CORRUPTIE IN DE SPORT

Ontwerpconclusies van de Raad en de vertegenwoordigers van de regeringen der lidstaten, in
het kader van de Raad bijeen –

DE RAAD EN DE VERTEGENWOORDIGERS VAN DE REGERINGEN DER LIDSTATEN,
IN HET KADER VAN DE RAAD BIJEEN,

ONDERKENNEND HETGEEN VOLGT:

1. De fundamenteën van de sport zijn het plezier van inspanningen, de educatieve waarde van een goed voorbeeld stellen, maatschappelijke verantwoordelijkheid en het respect voor universele ethische grondbeginselen¹.
2. Corruptie in de sport is geen nieuw fenomeen. De voorbije 20 jaar zijn er steeds meer gevallen aan het licht gekomen door ingrijpende veranderingen in de sportsector, met name in verband met de toenemende commercialisering van en de media-aandacht voor sport, die leiden tot meer inkomsten en geldstromen.
3. De strijd tegen corruptie in de sport neemt vele vormen aan en wordt door verschillende actoren gevoerd, en in de loop der jaren zijn hier en daar goede resultaten bereikt.
4. Bepaalde grote corruptiezaken hebben aangetoond hoeveel schade corruptie kan aanrichten voor de reputatie van sport wat betreft integriteit en fair play. Door corruptie kunnen voorts economische inefficiënties floreren en wordt het vertrouwen in regeringen, overheidsinstellingen en de democratie in het algemeen ondermijnd.
5. Sport heeft te maken met zowel competitievervalsing als managementcorruptie². Corruptie in de sport komt voor in vele vormen, zoals omkoping, verhandelen van invloed, misbruik van functies, manipulatie van sportwedstrijden en witwaspraktijken. Ze wordt gefaciliteerd door een gebrek aan regels of een gebrekkige toepassing van de bestaande regels inzake belangenconflicten, of draaideurpraktijken tussen de overheid en de private sector. Daarnaast kan corruptie verband houden met doping.

¹ Grondbeginselen van de olympische gedachte, Internationaal Olympisch Comité, september 2015.

² Zie de definities in de bijlage.

6. Corruptie in de sport steekt de kop op in verschillende sferen, gaande van activiteiten zonder winstoogmerk tot activiteiten in verband met belangrijke internationale evenementen.
De corruptie in de sport is ingewikkeld van aard, en dat maakt het bijzonder moeilijk voor sportbestuurders en beleidsmakers om te bepalen waar de problemen zich voordoen en om maatregelen te ontwikkelen om deze problemen te verhelpen en de integriteit van de sport veilig te stellen.
7. Op het niveau van de Verenigde Naties en met name in de Agenda 2030 voor duurzame ontwikkeling onderkent de internationale gemeenschap dat sport een belangrijke katalysator is voor duurzame ontwikkeling³, maar ook dat corruptie kwalijke effecten heeft op de economische en sociale ontwikkeling, en belooft zij corruptie en omkoping in al hun vormen wezenlijk terug te dringen⁴. Corruptiebestrijding en samenwerking met partnerlanden ter bevordering van anticorruptiemaatregelen maken deel uit van het ontwikkelings-samenwerkingsbeleid van de EU en haar lidstaten⁵.

ZIJN DE VOLGENDE MENING TOEGEDAAN:

8. Hoewel specifieke vormen van corruptie in de sport al verscheidene jaren op de agenda van de samenwerking op EU-niveau staan, is er geen algemene EU-aanpak van anticorruptie-maatregelen op sportgebied.
9. Deze complexe aangelegenheid op het gebied van sport met succes aanpakken vergt een langetermijnstrategie. Die moet inhouden dat er een gemeenschappelijke EU-aanpak voor het bestrijden van corruptie in de sport tot stand wordt gebracht en dat corruptierisico's, de onderliggende oorzaken ervan en de bestaande juridische kaders en mechanismen in kaart worden gebracht.

³ Resolutie 70/1 ("Onze wereld transformeren: Agenda 2030 voor duurzame ontwikkeling"), punt 37, en Resolutie 73/24 ("Sport als katalysator voor duurzame ontwikkeling") van de Verenigde Naties.

⁴ Agenda 2030 voor duurzame ontwikkeling, doelstelling 16 (streefdoel 16.5), <https://sustainabledevelopment.un.org/post2015/transformingourworld>.

⁵ Punt 50 en afdeling 2.4 van de nieuwe Europese consensus inzake ontwikkeling (2017).

BEKLEMTONEN HET VOLGENDE:

10. Het is de gedeelde verantwoordelijkheid en in het belang van alle stakeholders op sportgebied om corruptie in de sport te bestrijden; met stakeholders worden onder meer bedoeld de nationale, Europese en internationale sportorganisaties, sportclubs, andere relevante maatschappelijke organisaties, overheidsdiensten, rechtshandavingsinstanties, sportmakelaars, sporters en hun entourage, de gokindustrie, laboratoria, sponsors en de media.
11. Gebreken in het bestuur van sportorganisaties en in de overheidssector kunnen hun vermogen aantasten om corruptie te voorkomen en te bestrijden, en brengen de deelname en arbeidsomstandigheden van sporters in het gedrang.
12. Het beschermen van klokkenluiders is een cruciaal onderdeel van de strijd tegen corruptie, met name bij het in kaart brengen en opsporen van corruptie in de sport.
13. De basisbeginselen van goed bestuur in de sport omvatten, als minimumvereiste, democratische structuren, regelmatige en open verkiezingsprocedures, een organisatie en management die bekwaam en ethisch verantwoord zijn, verantwoordingsplicht en transparantie bij de besluitvorming en financiële verrichtingen, alsook rechtvaardigheid inzake lidmaatschap, onder meer wat betreft gendergelijkheid en solidariteit⁶.
14. In de Verdragen worden corruptie, illegale drugshandel, witwassen van geld en georganiseerde criminaliteit aangemerkt als enkele van de "vormen van bijzonder zware criminaliteit met een grensoverschrijdende dimensie die voortvloeit uit de aard of de gevolgen van deze strafbare feiten of uit een bijzondere noodzaak om deze op gemeenschappelijke basis te bestrijden" waarvoor er minimumvoorschriften betreffende de bepaling van strafbare feiten en sancties kunnen worden vastgesteld⁷. Het is in het gemeenschappelijk belang ervoor te zorgen dat alle lidstaten een doeltreffend anticorruptiebeleid voeren, en de EU steunt de lidstaten bij het nastreven hiervan, onder meer op het gebied van sport.

⁶ Zie Aanbeveling CM/Rec(2005)8 van het Comité van Ministers van de Raad van Europa aan de lidstaten.

⁷ Artikel 83, lid 1, VWEU.

15. De bestuursorganen in de sport moeten hun taken op alle sportgebieden zeer autonoom kunnen vervullen. Daarbij wordt impliciet onderkend dat die autonomie moet worden verdiend door goed bestuur en de inachtneming van de hoogste integriteitsnormen in hun sport⁸. Sedert verscheidene jaren lanceert de sportwereld projecten, netwerken en andere initiatieven om corruptie in de sport te bestrijden. Deze werkzaamheden moeten in aanmerking worden genomen en verder worden ontwikkeld wanneer nieuwe maatregelen in overweging worden genomen.
16. Europese en internationale organisaties, zoals de Verenigde Naties, de OESO, de Raad van Europa, Interpol en Europol, alsook de G20⁹, hebben maatregelen ingevoerd ter bestrijding van corruptie in het algemeen en meer bepaald ter bestrijding van corruptie in de sport. De EU-maatregelen moeten voortbouwen op de bestaande internationale samenwerking en die samenwerking bevorderen en aanvullen waar die een meerwaarde kan opleveren.
17. Bestaande en nieuwe vormen van netwerken kunnen de gemeenschappelijk beoogde corruptiepreventie faciliteren en goed bestuur bevorderen door intergouvernementele organisaties, internationale sportorganisaties en regeringen samen te brengen en door de inspanningen van de diverse stakeholders in de strijd tegen corruptie in de sport te bundelen. Het International Partnership Against Corruption in Sport (IPACS) is een potentieel voorbeeld van dit soort informele samenwerking in de toekomst.
18. De lidstaten hebben een belangrijke rol te vervullen bij de uitvoering van internationale afspraken. Zij moeten met de medewerking van sportorganisaties de toepassing van de beginselen van goed bestuur bevorderen en steunen op nationaal, regionaal en lokaal niveau, met name door toepassing van een nultolerantiebeleid voor corruptie in de sport, door het monitoren van de toepassing van de beginselen van goed bestuur door hun nationale sportbeweging, of door goed bestuur op te nemen in de criteria voor de toekenning van overheidssubsidies aan sport.

⁸ Future of Global Sport, 2019 ASOIF. Zie ook COM(2011) 12 final "Ontwikkeling van de Europese dimensie van de sport".

⁹ Tijdens hun top in Hamburg in 2017 hebben de G20-leiders zich ertoe verbonden hun inspanningen voort te zetten om de integriteit van de sport aan te pakken en er bij de internationale sportorganisaties op aan te dringen hun strijd tegen corruptie op te voeren door de hoogste wereldwijde normen inzake integriteit en corruptiebestrijding te verwezenlijken. In dit verband verbonden de G20-leiders zich ertoe te streven naar een gemeenschappelijk begrip inzake corruptierisico's bij kandidaturen om grote sportevenementen te organiseren.

19. Voor een geslaagde uitvoering van de anticorruptiemaatregelen op alle niveaus zal doeltreffende samenwerking tussen relevante bestaande structuren en een combinatie van middelen nodig zijn.

VERZOEKEN DE LIDSTATEN, CONFORM HET SUBSIDIARITEITSBEGINSEL, OM OP DE PASSENDE NIVEAUS:

20. De inspanningen op te voeren ter voorkoming en bestrijding van corruptie in de sport, onder meer door te zorgen voor gepaste wetgevings- en rechtshandhavingsmaatregelen.
21. Maatregelen en activiteiten om represailles te voorkomen en te verbieden te steunen en te bevorderen en waarborgen in te voeren om klokkenluiders te beschermen tegen schorsing, demotie en intimidatie of andere vormen van represailles, met volledige inachtneming van de rechten van alle partijen.
22. In samenwerking met sportorganisaties te zorgen voor de opstelling of evaluatie van nationale actieplannen en/of instrumenten ter voorkoming en bestrijding van corruptie in de sport en met het oog op het handhaven van een nultolerantiebeleid ten aanzien van corruptie in de sport.
23. De correcte toepassing en monitoring van de beginselen van goed bestuur door de sportwereld te bevorderen ter voorkoming van corruptie in de sport.
24. Te bezien welke acties er mogelijk zijn om overheidsfinanciering toe te kennen op voorwaarde dat organisaties toezeggen maatregelen inzake goed bestuur en corruptiebestrijding in te voeren.
25. Te zorgen voor bewustmaking en initiële en voortdurende voorlichting en opleiding van bevoegd overheidspersoneel, waaronder rechtshandhavingspersoneel, en van stakeholders die betrokken zijn bij anticorruptiemaatregelen die relevant zijn voor sport.
26. Samen met de Commissie te onderzoeken hoe de impasse wat betreft het op 1 september 2019 in werking getreden Verdrag van de Raad van Europa inzake de manipulatie van sportwedstrijden kan worden opgelost, zodat de EU en al haar lidstaten hun respectieve ratificatieprocedures kunnen voltooien en zo spoedig mogelijk kunnen toetreden tot het verdrag.

VERZOEKEN DE COMMISSIE OM:

27. In het licht van de eerdere werkzaamheden op dit gebied een voorstel op te stellen voor een coherent, sectoroverschrijdend actieplan, zo nodig vergezeld van een voorstel voor een aanbeveling van de Raad, over competitievervalsing en managementcorruptie in de sport.
28. Samenwerking en synergie met en tussen de lidstaten, alsook met andere internationale organisaties en netwerken te bevorderen, met name met de Raad van Europa, en kennis te verspreiden over die samenwerking en de resultaten ervan.
29. De dialoog tussen overheidsinstanties en de sportwereld over de strijd tegen corruptie in de sport te organiseren en te versterken, en samen met internationale sportorganisaties steun te verlenen aan initiatieven ter voorkoming van corruptie tijdens internationale evenementen en grensoverschrijdende wedstrijden.
30. Na te gaan hoe de programma's en instrumenten in het volgende meerjarig financieel kader kunnen bijdragen tot de toepassing van anticorruptiemaatregelen in de sport.
31. Gebruik te maken van het onderdeel sportgerelateerde financiering van het Erasmus +- programma en van andere toepasselijke financieringsprogramma's voor het bevorderen van preventieve maatregelen in verband met de strijd tegen corruptie en goed bestuur in de sport, alsook van de uitwisseling van goede praktijken en beleid tussen de lidstaten en stakeholders.
32. Te overwegen corruptie in de sport op te nemen in het EU-programma voor het uitwisselen van ervaringen inzake corruptiebestrijding¹⁰, en sport te integreren in de initiatieven van de Commissie in verband met corruptiebestrijding.
33. De instanties van de lidstaten te blijven assisteren via de Ondersteuningsdienst voor structurele hervormingen (Structural Reform Support Service - SRSS) om de preventie van en de strijd tegen corruptie in de sport te verbeteren.

¹⁰ Het programma voor het uitwisselen van ervaringen werd in 2015 door de Europese Commissie gelanceerd om lidstaten, lokale ngo's en andere stakeholders te ondersteunen bij de aanpak van specifieke problemen die werden aangekaart in het corruptiebestrijdingsverslag van de EU (Verslag van de Commissie aan de Raad en het Europees Parlement - Corruptiebestrijdingsverslag van de EU (COM(2014) 38 final, 3.2.2014).

VERZOEKEN DE SPORTWERELD:

34. Zich nog meer te beijveren om de integriteit van de sport veilig te stellen en meer inspanningen te leveren op het gebied van de preventie van en de strijd tegen corruptie in de sport, en dit door initiatieven te nemen voor effectieve anticorruptiemaatregelen en sancties op basis van een risicobeoordeling en deze volgens een nultolerantiebenadering toe te passen vanaf de basis tot op het hoogste niveau.
35. Duurzame benaderingen te volgen en een gedragscode voor goed bestuur te onderschrijven, inclusief een robuust nalevingssysteem met monitoring, sancties en capaciteitsopbouw.
36. Te zorgen voor bewustmaking en initiële en voortdurende voorlichting en opleiding, aanbevelingen en de verspreiding van beste praktijken op het gebied van de preventie van corruptie in de sport, onder meer wat betreft goed bestuur, op alle niveaus.
37. Passende tuchtvoorschriften en -procedures in te voeren om personen die betrokken zijn bij corruptie te bestraffen, alsook gepaste maatregelen om klokkenluiders te beschermen, met volledige inachtneming van de rechten van alle partijen.
38. Met het oog op overheidsfinanciering samen te werken met de overheidsinstanties om normen voor goed bestuur op te stellen en de naleving van die normen te beoordelen.
39. Medewerking te verlenen aan rechtshandavingsinstanties, agentschappen en organisaties die bevoegd zijn voor het bestrijden van corruptie.

1. Referenties

De Raad van de Europese Unie en de vertegenwoordigers van de regeringen van de lidstaten, in het kader van de Raad bijeen, herinneren aan:

Europese Unie

- De Overeenkomst van 1997 ter bestrijding van corruptie waarbij ambtenaren van de Europese Gemeenschappen of van de lidstaten van de Europese Unie betrokken zijn, en het kaderbesluit van 2003 inzake de bestrijding van corruptie in de privésector.
- Het witboek sport van de Europese Commissie, met name hoofdstuk 4.6 getiteld "Corruptie, witwassen en andere vormen van financiële fraude" (juli 2007)¹¹
- EU-deskundigengroep inzake goed bestuur in de sport (2011-2014): Beginselen van goed bestuur in de sport (september 2013)
- Verordening (EU) nr. 1288/2013 van 11 december 2013 tot vaststelling van "Erasmus+": het programma van de Unie voor onderwijs, opleiding, jeugd en sport en tot intrekking van Besluiten nr. 1719/2006/EG, nr. 1720/2006/EG en nr. 1298/2008/EG¹²
- Resolutie van het Europees Parlement van 11 juni 2015 over recente onthullingen over corruptiezaken op hoog niveau bij de FIFA (2015/2730(RSP))¹³
- Conclusies van de Raad betreffende het verbeteren van integriteit, transparantie en goed bestuur bij grote sportevenementen (mei 2006)¹⁴

¹¹ COM(2007) 391 definitief.

¹² PB L 347 van 20.12.2013, blz. 50.

¹³ PB C 407 van 4.11.2016, blz. 81.

¹⁴ PB C 212 van 14.6.2016, blz. 14.

- EU-deskundigengroep inzake goed bestuur in de sport (2014-2017): "Bevorderen van bestaande beginselen inzake goed bestuur" (juli 2016)¹⁵
- Resolutie van het Europees Parlement van 2 februari 2017 over een geïntegreerde aanpak van het beleid voor de sport: goed bestuur, toegankelijkheid en integriteit (2016/2143(INI))¹⁶
- Resolutie van de Raad en de vertegenwoordigers van de regeringen van de lidstaten, in het kader van de Raad bijeen, over het werkplan van de Europese Unie voor sport (1 juli 2017 - 31 december 2020)¹⁷
- "Mapping of corruption in sport in the EU", voor de Europese Commissie uitgevoerd door Ecorys (december 2018)¹⁸
- Gemeenschappelijke verklaring van de Raad en de vertegenwoordigers van de regeringen der lidstaten, in het kader van de Raad bijeen, het Europees Parlement en de Commissie betreffende de nieuwe Europese consensus inzake ontwikkeling: "Onze wereld, onze waardigheid, onze toekomst", punt 50 en afdeling 2.4¹⁹
- Verslag van de Commissie aan het Europees Parlement en de Raad over de beoordeling van risico's op het gebied van witwassen en terrorismefinanciering die van invloed zijn op de interne markt en verband houden met grensoverschrijdende activiteiten (juli 2019, COM(2019) 370 final), met name hoofdstuk 2.1.6.1.1. over betaald voetbal
- Richtlijn van het Europees Parlement en de Raad inzake de bescherming van personen die inbreuken op het Unierecht melden (PE-CONS 78/19)²⁰
- Waarden- en normenbord van de Europese Commissie inzake goed bestuur

¹⁵<https://ec.europa.eu/transparency/regexpert/index.cfm?do=groupDetail.groupDetailDoc&id=25002&no=1>

¹⁶ PB C 252 van 18.7.2018, blz. 2.

¹⁷ PB C 189 van 15.6.2017, blz. 5.

¹⁸ <https://publications.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/71c67c33-1dff-11e9-8d04-01aa75ed71a1>

¹⁹ PB C 210 van 30.6.2017, blz. 1.

²⁰ <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/PE-78-2019-INIT/nl/pdf> - Tekst vastgesteld door de Raad op 7 oktober 2019, nog niet bekendgemaakt in het PB

Verenigde Naties

- Verdrag van de Verenigde Naties tegen corruptie (2003)
- Internationaal Verdrag tegen doping in de sport (2005)
- Verdrag van de Verenigde Naties tegen corruptie; "A Strategy for Safeguarding against Corruption in Major Public Events" (een strategie ter bescherming tegen corruptie bij grote openbare evenementen) (2013)
- De Agenda 2030 voor duurzame ontwikkeling" (2015)²¹
- Het actieplan van Kazan, opgesteld door de zesde internationale Unesco-conferentie van ministers en hooggeplaatste ambtenaren bevoegd voor lichamelijke opvoeding en sport, MINEPS VI (2017)

Raad van Europa

- Aanbeveling CM/Rec(2018)12 van het Comité van Ministers aan de lidstaten inzake het bevorderen van goed bestuur in de sport
- Overeenkomst van de Raad van Europa ter bestrijding van doping (ETS nr. 135)
- Burgerrechtelijk Verdrag van de Raad van Europa inzake corruptie (ETS nr. 174), Verdrag inzake de strafrechtelijke bestrijding van corruptie (ETS nr. 173) en het Aanvullend Protocol daarbij (ETS nr. 191)
- Verdrag van de Raad van Europa inzake het manipuleren van sportwedstrijden (ETS nr. 215)

Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO)

- Verdrag van de OESO inzake bestrijding van omkoping van buitenlandse ambtenaren bij internationale zakelijke transacties, aangenomen door de onderhandelingsconferentie van 21 november 1997
- Aanbeveling van de Raad inzake fiscale maatregelen voor de verdere bestrijding van omkoping van buitenlandse ambtenaren bij internationale zakelijke transacties, 25 mei 2009 - C(2009)64

²¹ Resolutie A/RES/70/1 van de AVVN van 25 september 2015

Diversen

- Transparency international: Global Corruption Report: sport (23 februari 2016)
- Verklaring van de G20-leiders: "Shaping an interconnected world" (bouwen aan een verbonden wereld) (Hamburg, 7-8 juli 2017)

2. *Definities*

In deze conclusies gelden de volgende definities:

"competitievervalsing": corruptie in de sport die verband houdt met het resultaat en/of het verloop van een sportwedstrijd.

"managementcorruptie": corruptie in de sport die geen verband houdt met het resultaat en/of het verloop van een sportwedstrijd.